

Tisdagen den 4 februari 2014

P7_TA(2014)0062

Färdplan mot homofobi och diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet**Europaparlamentets resolution av den 4 februari 2014 om EU:s färdplan mot homofobi och diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet (2013/2183(INI))**

(2017/C 093/04)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen,
- med beaktande av artiklarna 8 och 10 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 21,
- med beaktande av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,
- med beaktande av rekommendation CM/Rec(2010)5 av den 31 mars 2010 från Europarådets ministerkommitté till medlemsstaterna om åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet,
- med beaktande av kommissionens meddelande *Strategi för Europeiska unionens konkreta tillämpning av stadgan om de grundläggande rättigheterna* (COM(2010)0573),
- med beaktande av kommissionens rapport från 2012 om tillämpningen av EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (COM(2013)0271) och de tillhörande arbetsdokumenten,
- med beaktande av förslaget till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning (COM(2008)0426) och parlamentets ståndpunkt av den 2 april 2009 om detta förslag ⁽¹⁾,
- med beaktande av riktlinjerna för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna för homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella (hbti-personer), vilka antogs av Europeiska unionens råd vid mötet den 24 juni 2013,
- med beaktande av den rapport som Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA) publicerade i november 2010 om homofobi, transfobi och diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet,
- med beaktande av resultatet av FRA:s enkätundersökning rörande homosexuella, bisexuella och transpersoner i Europeiska unionen, vilket offentliggjordes den 17 maj 2013,
- med beaktande av FRA:s yttrande av den 1 oktober 2013 om jämställdhetssituationen i Europeiska unionen tio år efter det att jämställdhetsdirektiven började tillämpas,
- med beaktande av sin resolution av den 24 maj 2012 om kampen mot homofobi i Europa ⁽²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 12 december 2012 om situationen för de grundläggande rättigheterna i Europeiska unionen (2010–2011) ⁽³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 14 mars 2013 om en intensifiering av kampen mot rasism, främlingsfientlighet och hatbrott ⁽⁴⁾,
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och yttrandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män (A7-0009/2014), och av följande skäl:

⁽¹⁾ EUT C 137 E, 27.5.2010, s. 68.⁽²⁾ EUT C 264 E, 13.9.2013, s. 54.⁽³⁾ Antagna texter, P7_TA(2012)0500.⁽⁴⁾ Antagna texter, P7_TA(2013)0090.

Tisdagen den 4 februari 2014

- A. Europeiska unionen bygger på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter.
- B. Vid utformningen och genomförandet av sin politik och verksamhet söker Europeiska unionen bekämpa all diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.
- C. I juni 2013 antog Europeiska unionens råd starka riktlinjer för främjandet och skyddet av de mänskliga rättigheterna för hbt-personer utanför Europeiska unionen. Rådet bör se till att rättigheterna skyddas på ett effektivt sätt inom EU.
- D. Europeiska unionen samordnar redan sina åtgärder genom övergripande strategier: genom Icke-diskriminering och lika möjligheter för alla – en ramstrategi när det gäller jämlikhet och icke-diskriminering, genom Strategin för jämställdhet 2010–2015 när det gäller jämställdhet mellan könen, genom EU:s handikappstrategi 2010–2020 när det gäller jämställdhet för personer med funktionsnedsättning och genom EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020 när det gäller jämställdhet för romer.
- E. I strategin för Europeiska unionens konkreta tillämpning av stadgan om de grundläggande rättigheterna uppmärksammar kommissionen behovet av att utveckla särskilda politiska insatser enligt fördragen avseende vissa grundläggande rättigheter.
- F. I enkätundersökningen från 2013 rörande hbt-personer i EU kom Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA) fram till att varannan hbt-person som besvarat enkäten runtom i hela EU hade känt sig diskriminerad eller trakasserad på grund av sin sexuella läggning under det år som föregick undersökningen, var tredje svarande hade diskriminerats i fråga om tillgång till varor eller tjänster, var fjärde svarande hade utsatts för fysisk misshandel och var femte svarande hade diskriminerats i samband med anställning eller arbete.
- G. FRA rekommenderade att EU och medlemsstaterna skulle utarbeta handlingsplaner för att främja respekten för hbt-personer och skyddet av deras grundläggande rättigheter.
- H. I maj 2013 uppmanade elva jämställdhetsministrar⁽¹⁾ kommissionen att utfärda en övergripande EU-strategi beträffande jämställdhet för hbt-personer, och tio medlemsstater⁽²⁾ har redan antagit eller dryftar liknande strategier på nationell och regional nivå.
- I. Europaparlamentet har tio gånger efterlyst ett övergripande EU-politiskt instrument mot diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet.

Allmänna överväganden

1. Europaparlamentet fördömer i starka ordalag all diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet, och beklagar djupt att de grundläggande rättigheterna för homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella (hbt-personer) fortfarande inte alltid vidmakthålls till fullo i Europeiska unionen.
2. Europaparlamentet anser att Europeiska unionen för närvarande inte har någon övergripande strategi för att skydda hbt-personers grundläggande rättigheter.
3. Europaparlamentet påpekar att kommissionen och medlemsstaterna har gemensamt ansvar för att skydda de grundläggande rättigheterna. Kommissionen uppmanas att använda sina befogenheter i full utsträckning, bland annat genom att underlätta utbyte av god praxis bland medlemsstaterna. Medlemsstaterna uppmanas att fullgöra sina skyldigheter enligt unionslagstiftningen och enligt Europarådets rekommendationer om åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet.

Färdplanens innehåll

4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och relevanta organ att tillsammans utarbeta en övergripande flerårig strategi för hur man ska uppnå ett skydd för hbt-personers grundläggande rättigheter, dvs. en färdplan, en strategi eller en handlingsplan som beskriver de olika problemen och målen i detta hänseende.

⁽¹⁾ Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Italien, Kroatien, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Sverige och Österrike.

⁽²⁾ Belgien, Frankrike, Förenade kungariket, Italien, Kroatien, Malta, Nederländerna, Portugal, Spanien och Tyskland.

Tisdagen den 4 februari 2014

A. Övergripande åtgärder för att genomföra färdplanen

- i) Kommissionen bör arbeta för att säkra befintliga rättigheter i all sin verksamhet och på alla områden där den har behörighet, genom att integrera frågor som rör hbtj-personers grundläggande rättigheter i all relevant verksamhet, exempelvis när den utarbetar framtida strategier och förslag eller övervakar genomförandet av unionslagstiftningen.
- ii) Kommissionen bör underlätta, samordna och övervaka medlemsstaternas utbyte av god praxis med hjälp av den öppna samordningsmetoden.
- iii) De berörda EU-organen, bland andra Europeiska unionens råd för grundläggande rättigheter (FRA), Europeiska jämställdhetsinstitutet, Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor, Europeiska polisakademien (Cepol), Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust), det europeiska rättsliga nätverket och Europeiska stödkontoret för asylfrågor (Easo), bör integrera frågor som rör sexuell läggning och könsidentitet i sin verksamhet och fortsätta att förse kommissionen och medlemsstaterna med faktabaserade råd om hbtj-personers grundläggande rättigheter.
- iv) Kommissionen och medlemsstaterna bör uppmuntras att regelbundet samla in relevanta och jämförbara uppgifter om situationen för hbtj-personer i EU tillsammans med berörda organ och Eurostat, med fullständig respekt för EU:s bestämmelser om uppgiftsskydd.
- v) Kommissionen och medlemsstaterna bör tillsammans med berörda organ uppmuntra utbildning och kapacitetsutbyggnad för nationella jämställdhetsorgan, nationella människorättsinstitutioner och andra organisationer som har i uppgift att främja och skydda hbtj-personers grundläggande rättigheter.
- vi) Kommissionen och medlemsstaterna bör tillsammans med berörda organ försöka att göra medborgarna medvetna om hbtj-personers rättigheter.

B. Allmänna bestämmelser beträffande icke-diskriminering

- i) Medlemsstaterna bör konsolidera EU:s befintliga rättsliga ram genom att verka för ett antagande av förslaget till direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning, samt genom att förtydliga tillämpningsområdet för och de kostnader som är förenade med dess bestämmelser.
- ii) Kommissionen, medlemsstaterna och de relevanta organen bör i synnerhet uppmärksamma att lesbiska ofta utsätts för våld och diskriminering på flera grunder (både för deras kön och för deras sexuella inriktning) och utarbeta och genomföra lämpliga strategier mot diskriminering.

C. Icke-diskriminering i arbetslivet

- i) Kommissionen bör lägga särskilt fokus på sexuell läggning vid övervakningen av genomförandet av direktiv 2000/78/EG om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet ⁽¹⁾, och på könsidentitet vid övervakningen av genomförandet av direktiv 2006/54/EG om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet ⁽²⁾.
- ii) Kommissionen bör tillsammans med berörda organ utfärda riktlinjer där det specificeras att transpersoner och intersexuella omfattas av begreppet "kön" i direktiv 2006/54/EG om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet.
- iii) Jämställdhetsorgan bör uppmanas att informera hbtj-personer, liksom fackföreningar och arbetsgivarorganisationer, om deras rättigheter.

D. Icke-diskriminering i samband med utbildning

- i) Kommissionen bör genomgående främja jämställdhet och icke-diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet i sina ungdoms- och utbildningsprogram.

⁽¹⁾ EUT L 303, 2.12.2000, s. 16.

⁽²⁾ EUT L 204, 26.7.2006, s. 23.

Tisdagen den 4 februari 2014

- ii) Kommissionen bör genomgående underlätta utbytet av god praxis mellan medlemsstaterna inom formell utbildning, även i fråga om undervisningsmaterial samt strategier mot mobbning och diskriminering, med hjälp av den icke-bindande öppna samordningsmetoden.
- iii) Kommissionen bör genomgående underlätta utbytet av god praxis mellan medlemsstaterna inom deras ungdoms- och utbildningssektorer, inklusive tjänster för unga människors välfärd och socialt arbete, med hjälp av den icke-bindande öppna samordningsmetoden.

E. Icke-diskriminering i samband med hälsa

- i) Kommissionen bör inkludera frågor som rör hbtj-personers hälsa i relevanta och mer allmänna strategiska hälsopolitiker, inklusive tillgång till hälso- och sjukvård, jämlikhet inom vården och EU:s gemensamma röst i hälsofrågor.
- ii) Kommissionen bör fortsätta sitt arbete inom Världshälsoorganisationen för att stryka könsidentitetsstörningar från förteckningen över psykiska och beteendemässiga störningar samt se till att det görs en icke-patologiserande omklassificering under förhandlingarna om den elfte versionen av den internationella sjukdomsklassifikationen (ICD-11).
- iii) Kommissionen bör stödja medlemsstaterna när det gäller att utbilda hälso- och sjukvårdspersonal.
- iv) Kommissionen och medlemsstaterna bör bedriva forskning om hälsorelaterade frågor som särskilt rör hbtj-personer.
- v) Medlemsstaterna bör beakta hbtj-personer i sina nationella planer och strategier på hälsoområdet och se till att hänsyn tas till särskilda hälsofrågor som rör hbtj-personer i utbildningsprogram, hälso- och sjukvårdspolitik samt hälsoundersökningar.
- vi) Medlemsstaterna bör införa eller se över rättsliga förfaranden för erkännande av könstillhörighet så att de till fullo respekterar transpersoners rätt till värdighet och fysisk integritet.

F. Icke-diskriminering i samband med varor och tjänster

- i) Kommissionen bör särskilt fokusera på transpersoners tillgång till varor och tjänster vid övervakningen av genomförandet av direktiv 2004/113/EG om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster ⁽¹⁾.

G. Särskilda åtgärder beträffande transpersoner och intersexuella

- i) Kommissionen bör se till att könsidentitet är en av de förbjudna grunderna för diskriminering i all framtida lagstiftning, även omarbetingar, på jämställdhetsområdet.
- ii) Kommissionen bör genomgående integrera frågor som rör transpersoner och intersexuella i relevant EU-politik, för att återspegla de principer som antagits inom ramen för jämställdhetsstrategin.
- iii) Medlemsstaterna bör se till att jämställdhetsorgan får information och utbildning om rättigheterna för och frågor som rör transpersoner och intersexuella.
- iv) Kommissionen, medlemsstaterna och de relevanta organen bör ta itu med den nuvarande bristen på kunskap, forskning och relevant lagstiftning beträffande intersexuellas mänskliga rättigheter.

H. Medborgarskap, familj och fri rörlighet

- i) Kommissionen bör utfärda riktlinjer för att säkerställa att direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier ⁽²⁾ och direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening ⁽³⁾ genomförs på ett sådant sätt att man garanterar respekten för alla typer av familjer som är rättsligt erkända som sådana enligt medlemsstaternas nationella lagstiftning.

⁽¹⁾ EUT L 373, 21.12.2004, s. 37.

⁽²⁾ EUT L 158, 30.4.2004, s. 77.

⁽³⁾ EUT L 251, 3.10.2003, s. 12.

Tisdagen den 4 februari 2014

- ii) Kommissionen bör lägga fram förslag om ömsesidigt erkännande av verkningarna av alla civilståndshandlingar inom EU, för att minska diskriminerande rättsliga och administrativa hinder för medborgare och deras familjer som utövar sin rätt till fri rörlighet.
- iii) Kommissionen och medlemsstaterna bör undersöka om befintliga restriktioner för ändring av civilstånd och identitetshandlingar för transpersoner begränsar deras möjlighet att utöva rätten till fri rörlighet.
- iv) Medlemsstater som har antagit lagstiftning om samboförhållanden, registrerade partnerskap eller äktenskap för samkönade par bör erkänna liknande bestämmelser som antagits av andra medlemsstater.

I. Mötes- och yttrandefrihet

- i) Medlemsstaterna bör säkerställa att yttrande- och mötesfriheten garanteras, särskilt med avseende på prideparader och liknande evenemang, genom att se till att evenemangen sker i enlighet med lagen och genom att garantera deltagarna ett effektivt skydd.
- ii) Medlemsstaterna bör avstå från att anta och ompröva befintliga lagar som begränsar yttrandefriheten i fråga om sexuell läggning och könsidentitet.
- iii) Kommissionen och rådet bör notera att medlemsstater som antar lagar för att begränsa yttrandefriheten i fråga om sexuell läggning och könsidentitet handlar i strid med de värden som ligger till grund för Europeiska unionen, och de bör således agera i enlighet med detta.

J. Hatpropaganda och hatbrott

- i) Kommissionen bör övervaka och bistå medlemsstaterna i frågor som rör sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck vid genomförandet av direktiv 2012/29/EU om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem ⁽¹⁾, särskilt när det gäller brott som begåtts med diskriminerande motiv som kan ha koppling till brottsoffrens personliga egenskaper.
- ii) Kommissionen bör föreslå en omarbetning av rådets rambeslut om bekämpande av vissa former av och uttryck för rasism och främlingsfientlighet enligt strafflagstiftningen, genom att inkludera andra former av hatbrott och uppvigling till hat, även på grund av sexuell läggning och könsidentitet.
- iii) Kommissionen bör tillsammans med berörda organ underlätta medlemsstaternas utbyte av god praxis i fråga om utbildning av polis, rättsliga myndigheter, domare och brottsofferorganisationer.
- iv) Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter bör hjälpa medlemsstaterna att förbättra inhämtningen av jämförbara uppgifter om hatbrott av homofobisk och transfobisk karaktär.
- v) Medlemsstaterna bör registrera och utreda hatbrott mot hbt-personer och anta strafflagstiftning som förbjuder uppvigling till hat på grund av sexuell läggning och könsidentitet.

K. Asyl

- i) Kommissionen bör tillsammans med Europeiska stödkontoret för asylfrågor (Easo) och berörda organ och inom ramen för EU:s befintliga lagstiftning och rättspraxis inkludera specifika frågor med koppling till sexuell läggning och könsidentitet vid genomförandet och övervakningen av asyllagstiftningen, däribland direktiv 2013/32/EU om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd ⁽²⁾ och direktiv 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd ⁽³⁾.

⁽¹⁾ EUT L 315, 14.11.2012, s. 57.

⁽²⁾ EUT L 180, 29.6.2013, s. 60.

⁽³⁾ EUT L 337, 20.12.2011, s. 9.

Tisdagen den 4 februari 2014

- ii) Kommissionen och medlemsstaterna bör tillsammans med berörda organ se till att personer som arbetar med asylfrågor, däribland intervjuare och tolkar, får lämplig utbildning – inklusive sådan utbildning som redan erbjuds – i frågor som specifikt rör hbt-personer.
 - iii) Kommissionen och medlemsstaterna bör, tillsammans med Easo och i samarbete med Europeiska utrikestjänsten, se till att hbt-personers rättsliga och sociala situation i ursprungsländerna dokumenteras systematiskt och att sådana uppgifter finns tillgängliga för dem som fattar beslut i asylärenden som en del av informationen om ursprungsländer.
- L. *Utvidgning och externa åtgärder*
- i) Kommissionen bör fortsätta sin nuvarande övervakning av frågor som rör sexuell läggning och könsidentitet i anslutningsländer.
 - ii) Kommissionen, Europeiska utrikestjänsten, EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter och medlemsstaterna bör systematiskt tillämpa rådets riktlinjer för främjandet och skyddet av de mänskliga rättigheterna för hbt-personer och tillämpa en gemensam ståndpunkt i sina reaktioner på kränkningar av dessa rättigheter.
 - iii) Kommissionen och Europeiska utrikestjänsten bör ge Easo och medlemsstaterna information som de erhållit från EU:s delegationer om hbt-personers situation i tredjeländer.
5. Europaparlamentet framhåller att denna övergripande strategi måste respektera Europeiska unionens behörighet liksom EU-organens och medlemsstaternas behörighet.
6. Europaparlamentet påminner om att man bör respektera yttrandefriheten och rätten att fritt uttrycka övertygelser eller åsikter i enlighet med principen om åsiktsmångfald och förutsatt att de inte uppviglar till hat, våld eller diskriminering.
- o
- o o
7. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Europeiska utrikestjänsten, medlemsstaternas regeringar och parlament, samtliga organ som nämns i denna resolution samt Europarådet.
-